

WYKOPMY RASIZM ZE STADIONÓW

Robert Lewandowski zaatakowany w czasie pandemii

Komunikat Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”

17 maja 2020

Jak informuje Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, radykalnie prawicowa telewizja internetowa Idź Pod Prąd zaatakowała najlepszego polskiego piłkarza Roberta Lewandowskiego przy okazji propagowania ksenofobicznych teorii spiskowych.

Idź Pod Prąd nazywa koronawirusa „chińską zarazą” i aktywnie propaguje spiskową teorię na temat pandemii COVID-19, wbrew wiedzy naukowej oskarżając Chińczyków o celowe wyprodukowanie i rozpowszechnianie wirusa. Mówi przy tym o konieczności wojny z Chinami i zapowiada, według słów swojego szefa Pawła Chojeckiego: „wojna z komunistami chińskimi nabiera realnych kształtów”.

W tym kontekście Robert Lewandowski został zaatakowany za udział w reklamie popular-

nej chińskiej firmy produkującej telefony. Chojecki wezwał do bojkotu kapitana reprezentacji Polski przez innych sportowców i media: „To wstyd dla naszego czołowego piłkarza, w momencie, kiedy toczy się wojna na śmierć i życie ze zbrodniarzami, którzy mają krew na rękach ponad stu milionów [...], pan Lewandowski zgodził się być ambasadorem chińskich komunistów na całą Europę, to jest wstyd i hańba dla polskich sportowców, polski sportowiec nie powinien podać ręki panu Lewandowskiemu, polski dziennikarz nie powinien sobie zwracać głowy jego wypocinami”.

W swojej wypowiedzi Chojecki nie wspomniał, że Robert i Anna Lewandowscy już w marcu tego roku przekazali milion euro na walkę z pandemią koronawirusa.

W tej samej audycji z 15 maja zaatakowano także antyrasistowskie Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, prezydenta Andrzeja Dudę oraz

The screenshot shows a YouTube video player with a search bar containing 'Szukaj'. The video content is a news article from 'WP Sportowe Fakty' titled 'Robert Lewandowski ambasadorem na całą Europę'. The article text reads: 'Robert Lewandowski współpracuje z chińską marką od 2015 roku. Początkowo był ambasadorem Huawei w Polsce, krajach Europy Środkowo-Wschodniej i Skandynawii. Teraz będzie ją reklamował na całym kontynencie.' Below the text is a photo of Robert Lewandowski in a red sports jersey. At the bottom of the video player, there is a red banner with the text 'Idź Pod Prąd NA ŻYWO'.

papieża Franciszka, którego nazwano „poganinem, odprawiającym maoistyczne leninowskie gusta razem z komunistycznymi towarzyszami także z Chin”.

Telewizja internetowa Idź Pod Prąd znana jest z zatrudniania byłego kandydata na prezydenta Mariana Kowalskiego (z którym rozstano się w atmosferze skandalu). Założyciel IPP pastor Paweł Chojecki jest wieloletnim działaczem politycznym ugrupowań radykalnej prawicy, wiceprezesem partii Ruch 11 Listopada oraz liderem grupy religijnej pod nazwą Kościół Nowego Przymierza.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” opublikowało niedawno swój najnowszy raport pt. „Wirus nienawiści: Brunatna Księga czasu epidemii”. Dokumentuje on akty rasizmu, ksenofobii i dyskryminacji, do jakich doszło w kontekście koronawirusa w Polsce w ostatnich miesiącach. Autorzy raportu zarejestrowali przypadki napaści na przedstawicieli mniejszości, bezpodstawnie obwinianych o roznoszenie wirusa, a także liczne przejawy mowy nienawiści i teo-

rie spiskowe na temat epidemii szerzone przez skrajną prawicę. Odnotowują również przypadki ksenofobii w środowisku sportowym.

– „Przykłady nienawiści idą niestety «z góry». W czasach pandemii szczególnie niepokój budzą teorie spiskowe wygłaszane przez osoby publiczne: celebrytów, artystów, polityków, dziennikarzy, duchownych” – mówi Jacek Dziegielewski, współautor raportu Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”. – „Wbrew zapowiedziom firmy, YouTube nadal toleruje takie treści na swojej platformie” – stwierdziła dr Anna Tatar, współautorka „Brunatnej Księgi”.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” jest powstałą w 1996 roku niezależną, apolityczną organizacją, która monitoruje incydenty na tle ksenofobicznym. Prowadzi kampanie społeczne, m.in. „Muzyka Przeciwko Rasizmowi” i „Wykopy Rasizm ze Stadionów”.

„Wirus nienawiści: Brunatna Księga czasu epidemii” (pełny tekst raportu w pliku PDF):

<https://bit.ly/3fDIM8M>

Rasizm wrócił na stadiony

Komunikat Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”

23 lipca 2020

Po spowodowanej epidemią wielotygodniowej przerwie w rozgrywkach piłkarskich z udziałem kibiców na stadiony powróciły rasistowskie hasła i transparenty. Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” odnotowało kolejne zajęcia z udziałem pseudokibiców, którzy manifestują poparcie dla Janusza Walusia. To polski emigrant, który za rasistowskie zabójstwo odbywa karę dożywotniego więzienia w Republice Południowej Afryki.

Podczas meczu Ekstraklasy Lechia Gdańsk – Legia Warszawa (15 lipca) gdańscy pseudokibice po raz kolejny bez konsekwencji eksponowali transparent z podobizną Walusia oraz hasłem „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”. W związku z kolejnym przypadkiem manifestowania treści rasistowskich żadnych działań dyscyplinarnych względem klubu nie podjęły krajowe władze piłkarskie. Od konkretnej reakcji uchylły się także władze miasta (od którego Lechia otrzymuje finansowe wsparcie i wynajmuje obiekt).

W 1993 roku Waluś zamordował Chrisa Haniego, czarnoskórego polityka i działacza społecznego, który walczył o zniesienie systemu segregacji rasowej w RPA. Sprawca zamachu był członkiem rasistowskich organizacji. Skazano go na karę śmierci, zamienioną następnie na dożywocie (w 1995 r. w RPA zniesiono karę śmierci). To zorganizowane przez skrajną prawicę za-

bójstwo miało na celu zatrzymanie negocjacji kończących apartheid i wywołanie wojny domowej. Na liście przyszłych potencjalnych ofiar Walusia znajdował się też Nelson Mandela.

– „To zadziwiające, że na polskich stadionach pseudokibice zupełnie bezkarnie wyrażają poparcie dla rasistowskiego zabójcy. Okrzyki i flagi na cześć Walusia pojawiają się na trybunach od kilku lat” - komentują przedstawiciele Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”. - „Po krótkiej przerwie letniej rozgrywki zostaną wznowione 22 sierpnia. Miejmy nadzieję, że będzie inaczej”.

Działacze Stowarzyszenia zauważają, że w przeciwieństwie do wielu klubów sportowych na całym świecie, polskie kluby nie wsparły międzynarodowej antyrasistowskiej akcji Black Lives Matter. Wyjątkiem był trzecioligowy klub Polonia Środa Wielkopolska. Jego zawodnicy przykleili na murawie i uczcili w ten sposób pamięć George’a Floyda, czarnoskórego Amerykanina zabitego przez policjanta. Pod krótką relacją opublikowaną 5 czerwca na profilu Polonii na Twitterze, wraz ze zdjęciem piłkarzy i zaproszeniem do udziału w tej akcji także innych klubów, znalazły się niemal wyłącznie negatywne i wulgarne komentarze, m.in.: „Jeb...ijcie się w tełb”, „Widzę, że fadnie Was bambry pojeb...ło”, „Proszę odznaczyć Legię i nie mieszać w te patologie!”, „Lecha Poznań nawet nie próbujcie włączać do tej chorej akcji”, „Idźcie całować buty murzynom”, „Jesteście pierd...Inięci. Życzę wam żeby wam murzyni zrobili z dup jesiń średniowiecza!!”, „Ja pierd...le moje miasto się tak zbżaźniło”, „Wstyd dla całej Środy Wielkopolskiej i jej mieszkańców”.

„NIGDY WIĘCEJ” od połowy lat dziewięćdziesiątych prowadzi kampanię społeczną „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”. Jej pomysłodawcą był śp. Marcin Kornak (1968-2014), wieloletni prezes stowarzyszenia. Kampania ma na celu przeciwdziałanie rasizmowi i dyskryminacji na stadionach. Jej istotną część stanowi prowadzenie monitoringu treści rasistowskich, a także informowanie o nich opinii publicznej.

W ostatnich latach i miesiącach Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” odnotowało wiele flag wywieszanych podczas meczów, na których widniały wyrazy uznania dla Janusza Walusia. Wywieszali je m.in. pseudokibice Rakowa Częstochowa, Chelmianki Chelm, Pogoni Szczecin i Legii Warszawa. Do prawdziwego skandalu doszło 21 marca 2019 w trakcie meczu elimi-

nacyjnego do Mistrzostw Europy rozgrywanego w Wiedniu pomiędzy reprezentacjami Austrii i Polski. Pseudokibice klubu Wisła Płock (dawniej: Petrochemia) eksponowali tam transparent z hasłem „Wolność dla Janusza Walusia” i fotografią zabójcy. Mecz był rozgrywany w Międzynarodowym Dniu Walki z Dyskryminacją Rasową, ustanowionym przez ONZ dla upamiętnienia ofiar rasistowskiego systemu apartheidu w RPA.

W Polsce zwolennicy skrajnego nacjonalizmu publicznie popierają Walusia również przy okazji wydarzeń niezwiązanych ze sportem, na przykład demonstracji ulicznych. 1 marca 2020 roku w Bydgoszczy odbył się marsz upamiętniający tzw. „żołnierzy wyklętych”, którego uczestnicy nieśli transparent z hasłami „Janusz Waluś. Ostatni żołnierz wyklęty” oraz „Śmierć wrogom ojczyzny” (slogan nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie). Na czele tego marszu szedł radny miejski Jerzy Mickuś, członek zarządu Stowarzyszenia Piłkarskiego Zawisza.

Także podczas manifestacji zorganizowanej 18 lipca tego roku w Katowicach jej uczestnicy, m.in. przedstawiciele Obozu Narodowo-Radykalnego, wykrzykiwali „Naszym wzorem Janusz Waluś”, a ponadto „Śmierć wrogom ojczyzny” i „Obalimy demokrację”. Eksponowali też transparenty o treści „It is ok to stay white” (Dobrze jest być białym) i „Front oczyszczenia narodowego” wraz z krzyżem celtyckim – znakiem rasistowskim. Manifestanci nieśli też flagę z nazistowskim symbolem tzw. czarnego słońca.

Popularność postaci Walusia przejawia się też w gadżetach sprzedawanych w internecie. Na przykład na portalu ogłoszeniowym OLX oferowane są kibicowskie naklejki z na-

zwiskiem zabójcy oraz pochwalnym sloganem na jego cześć. DLX to serwis należący do poludniowoafrykańskiej grupy medialno-technologicznej Naspers. Koncern ten przed laty aktywnie wspierał propagandę na rzecz utrzymania apartheidu i przyczyniał się do usprawiedliwiania aktów rasistowskiej przemocy ze strony państwa. Aukcje z gadżetami pochwalającymi Walusia są za to (dzięki interwencji Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”) usuwane z platformy Allegro, której właścicielem w przeszłości również był Naspers.

16 marca 2020 roku minister sprawiedliwości RPA Ronald Lamola podtrzymał decyzję swojego poprzednika i odmówił warunkowego zwolnienia Walusia z więzienia. Walus nigdy nie wyraził pełnej skruchy z powodu czynu, który popełnił.

O przedterminowe zwolnienie Walusia zabiegali polscy parlamentarzyści powiązani

z ugrupowaniami skrajnie nacjonalistycznymi. W maju 2016 roku poseł Robert Winnicki (były lider Młodzieży Wszechpolskiej, prezes Ruchu Narodowego, obecnie poseł Konfederacji) skierował do ministra spraw zagranicznych pismo, w którym domagał się, aby rząd RP podjął „stosowne kroki, by wynegocjować niezwłoczne uwolnienie Janusza Walusia”, a także sprowadzić go do Polski. Miesiąc później podobne żądania o interwencję w sprawie Walusia skierowali do ministra sprawiedliwości także inni posłowie związani wówczas z ruchem Kukiz'15: Tomasz Rzymkowski, Bartosz Józwiak i Sylwester Chruszcz.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” jest założoną w 1996 roku niezależną, apolityczną organizacją ekspercką, która monitoruje zdarzenia na tle ksenofobicznym. Prowadzi również kampanie społeczne, m.in. „Muzyka Przeciwko Rasizmowi” i „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”.

„Jedna Rasa – Ludzka Rasa. Muzyka Przeciwko Rasizmowi” na winylu

Komunikat Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”

11 lipca 2021

Po raz pierwszy na płycie winylowej ukazują się historyczny album „Jedna Rasa – Ludzka Rasa. Muzyka Przeciwko Rasizmowi, część 2”.

Pomysłodawcą kompilacji był Marcin Korzak, założyciel Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”, działacz społeczny i poeta, zmarły w 2014 roku. Jak podkreślają jego przyjaciele, „to Jemu dedykowany jest ten wznowiony na winylu album”.

Materiał wydany był poprzednio w 1998 roku na CD i kasecie nakładem QQRVQ Productions jako druga pozycja z cyklu „Muzyka Przeciwko Rasizmowi”. Przeszedł do historii jako wyraz sprzeciwu wobec nietolerancji i przemocy.

Na dwupłytywym albumie znajdują się utwory wykonawców różnorodnych zarówno pod względem muzycznym, jak i światopoglądowym. Swoje piosenki przekazały brytyjskie zespoły znane z zaangażowania w sprawy spo-

teczne: Chumbawamba i Zion Train, a także artyści polscy tacy jak Lech Janerka, Kuba Sienkiewicz, Robert Brylewski (pod szyldem Falarek), Tymon Tymański (pod szyldem Kury), grupy Alians i Sweet Noise, a nawet ówczesna

gwiazda polskiego hip-hopu Liroy (rapujący antyfaszystowski tekst Bertolta Brechta). Zespół Trebunie-Tutki, założony przez muzykującą od pokoleń rodzinę, połączył folklor góralski z jamajskim reggae w utworze zainspirowanym twórczością Boba Marleya.

Album zawiera ponadto specjalną piosenkę „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”, nagrałą pod szyldem WRS Band przez muzyków wielkopolskich formacji punkrockowych: Robotnika i Ulicznego Opryszka. Słowa napisał Marcin Kornak. Stały się one manifestem zainicjowanej przez niego już w 1996 roku kampanii społecznej „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”: „Miejsce na faszyzm jest w śmietniku, wykopmy rasizm ze stadionów, odbierzmy futbol z rąk bandytów”.

Marcin Kornak (1968-2014) był prezesem Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”, redaktorem naczelnym magazynu „NIGDY WIĘCEJ” oraz autorem kroniki zdarzeń na tle rasistowskim i ksenofobicznym „Brunatna Księga”. Był również poetą i współtwórcą niezależnej sceny muzycznej w Polsce. Od 15. roku życia, po wypadku, był osobą niepełnosprawną ruchowo. W 2011 roku został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za zasługi dla społeczeństwa obywatelskiego.

W odezwie zamieszczonej na okładce płyty „Jedna Rasa – Ludzka Rasa” przestrzegają: „Rasizmowi najbardziej sprzyja ignorancja i głupota. Jest to ten typ ideologii, który zawsze prowadzi do zbrodni, ponieważ jego głównym składnikiem jest nienawiść wobec odmienności. A przecież ludzie, choć w swej naturze są

tacy sami, to jednak różnią się kulturą, religią, przekonaniami, kolorem włosów, oczu, skóry... I to wspaniale, bo dzięki temu świat i życie są takie ciekawe. Dlatego również myślenie kategoriami rasistowskimi jest tak groźne, ponieważ chce zniszczyć najbardziej podstawowe ludzkie prawo, prawo do istnienia”.

Autorem okładki (na motywach projektu Rafała Drzycimskiego z 1998 roku) jest Witold Popiel, absolwent warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Płytę wydano we współpracy z firmą Jimmy Jazz Records ze Szczecina, specjalizującą się w promocji muzyki alternatywnej. Wydawnictwo ma charakter pamiątkowy i nie jest przeznaczone do sprzedaży komercyjnej.

Płyta „Jedna Rasa – Ludzka Rasa. Muzyka Przeciwko Rasizmowi, część 2” jest też po raz pierwszy w całości dostępna na YouTube:

www.youtube.com/watch?v=C5m2-fFk2zk

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” w tym roku obchodzi 25-lecie istnienia. Jest założoną przez Marcina Kornaka w 1996 roku niezależną, apolityczną organizacją społeczną, która monitoruje zdarzenia na tle ksenofobicznym oraz prowadzi kampanie „Muzyka Przeciwko Rasizmowi” i „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”.

Osoby zainteresowane wsparciem Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” i otrzymaniem pamiątkowej płyty winylowej mogą skontaktować się z wydawcą pod adresem: redakcja@nigdywiecej.org.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” zaprasza do współpracy muzyków, wydawców i organizatorów koncertów, którzy chcieliby wydać album, opublikować videoclip albo zorganizować koncert (także online) pod patronatem promocyjnym kampanii „Muzyka Przeciwko Rasizmowi”. Kontakt mailowy: redakcja@nigdywiecej.org.

Pełna lista wykonawców, których nagrania znalazły się na płycie „Jedna Rasa – Ludzka Rasa. Muzyka Przeciwko Rasizmowi, część 2”:

Blade Loki, Chumbawamba, Transmisja, Karate Musiq, Sweet Noise, Kury, Kuba Sienkiewicz, Lech Janerka, Łysina Lenina, Trebunie Tutki, WRS Band, Zion Train, Chudoba, Vespera, Rangers, Illusion, Falarek, Something Like Elvis, Alians, Liroy.

Debata o antysemityzmie nie tylko stadionowym

Komunikat Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”

4 października 2021

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, prowadzące kampanię „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”, zorganizowało debatę online na temat stadionowego antysemityzmu i nietolerancji w Polsce i w Europie.

Antysemityzm pozostaje dużym problemem na stadionach i wokół nich – zarówno w Polsce, jak i w świecie. Problem jest niestety zbyt często bagatelizowany przez sportowe władze i media. Podczas spotkania zaprezentowane zostały rezultaty poświęconego tej tematyce międzynarodowego projektu edukacyjnego „Changing the Chants”, który zrealizowano we współpracy z Domem Anny Frank (Amsterdam) oraz klubami piłkarskimi Borussia Dortmund i Feyenoord Rotterdam.

Debatę otworzył dr hab. Rafał Pankowski, profesor Collegium Civitas, współzałożyciel Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” i sieci Futbol przeciwko Rasizmowi w Europie.

Rezultaty monitoringu antysemityzmu i rasizmu na polskich stadionach zaprezentowała współautorka „Brunatnej Księgi” dr Anna Tatar, współpracowniczka Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”. – „Antysemityczne flagi, symbole, okrzyki i przyspiewki są od lat bezkarnie propagowane w środowisku pseudokibiców. Uderzający jest brak reakcji na te zdarzenia ze strony władz piłkarskich, klubowych oraz władz miasta, które udzielają wsparcia finansowego klubom i wynajmują im obiekty sportowe” – powiedział.

Dr Wojciech Woźniak z Uniwersytetu Łódzkiego przedstawił założenia projektu edukacyjnego „Changing the Chants”. Jego celem jest pogłębienie zrozumienia, jak ważną rolę w przeciwdziałaniu antysemityzmowi może odgrywać edukacja pozaformalna prowadzona przez kluby sportowe. Opracowanie dobrych praktyk, w oparciu o doświadczenia i współpracę klubów z różnych krajów, pozwoli na tworzenie przyjaznych i otwartych społeczności kibicowskich w całej Europie i poza nią. Projekt ten

jest wspierany przez program Unii Europejskiej „Prawa, równość i obywatelstwo”.

Ponadto w trakcie debaty wystąpił dr Maciej Kozłowski, były ambasador Polski w Izraelu i autor książki „Naród Wybrany – Cracovia Pany. Z wielokulturowej historii polskiego sportu” (wydanej przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” w 2015). W krótkim rysie historycznym omówił rolę Żydów w polskiej piłce: ich zasługi dla rozwoju tego sportu, ich udział w powstawaniu pierwszych klubów i w rozgrywkach. Przedstawił również sylwetki zawodników pochodzenia żydowskiego: Józefa Lustgartena, Ludwika Gintela i Leona Sperlinga, którzy z ogromnymi sukcesami występowali jako reprezentanci Polski.

Problem antysemityzmu nie tylko stadionowego przedstawił dr Sebastian Rejak z American Jewish Committee – biuro w Europie Środkowej.

Organizatorem dyskusji było Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, a partnerami: FARE oraz AJC – Central Europe.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” jest powstała w 1996 roku niezależną, apolityczną organizacją, która monitoruje incydenty na tle ksenofobicznym. Prowadzi kampanie społeczne, m.in. „Muzyka Przeciwko Rasizmowi” i „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”.

Pomysłodawcą akcji „Wykopmy Rasizm ze Stadionów” był śp. Marcin Kornak (1968-2014), wieloletni prezes Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”. Kampania ta jest prowadzona od połowy lat dziewięćdziesiątych i ma na celu przeciwdziałanie rasizmowi i dyskryminacji na stadionach. Jej istotną część stanowi prowadzenie monitoringu treści rasistowskich i antysemitycznych, a także informowanie o nich opinii publicznej.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”

PO Box 6, 03-700 Warszawa 4

redakcja@nigdywiecej.org

facebook.com/Respect.Diversity

twitter.com/StowNIGDYWIECEJ